

DÉLMAGYARORSZÁG

Tízévi fegyházat kapott
Falcione és Fodor

Losonczy Géza előadása az értelmiség útjáról

Munkás ujtó a Dohánygyárban

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT DÉLMAGYARORSZÁGI NAPI LAPJA

N. évf. 32. sz.

ARA 60 FILLER

Szeged, 1948 febr. 8. Vasárnap

Szorosabb munkásegység felé

Belpolitikánkban viszonylagosan nyugalom uralkodik. Nagy harcunkat az amerikai imperializmus és az újfasizmus első számú ügynökeivel, a Donáth-Nagy Ferenc-Sulyok-Pfeiffer-féle reakcióval megvívuk és szabaddá tettük az utat a népi demokratikus fejlődés előtt. Végre előtérbe kerülhetek az újjáépítés, a hároméves terv, a többletermelés kérdései, sikerült — egyetértésben az ország lakosságának nagy többségével — külpolitikánkat szervesen beágyaznunk a béke nagy és egygyarapodó nemzetközi táborának főirányába, hiba volna azonban, ha népi demokratikus sikereit csökkentenék éberségünket a belpolitikai élet sikkján. Nem volnánk marxisták, ha nem tudatosítanánk magunkban, hogy a megállás belpolitikai fejlődésünkben egyetelmű volna a visszacsúszás, ha nem látunk, hogy az erőltetődások egyik vagy másik demokratikus pártban komoly hatással lehetnek egész demokratikus fejlődésére.

A legközvetlenebb érinti népi demokratikus fejlődését az a forrongás, mondhatnánk tisztulási folyamat, ami a Szociáldemokrata Pártban megy végbe. Unos-untalan hangzott, de soha eléggé nem méltányolt alapigazsága belpolitikai harcainknak, hogy a két munkáspárt együttműködése tartóoszlopa demokratikusnak és ezt a tartóoszlopot erősíteni kell, hogy elbírja népi demokratikus egyre hatalmasabb építményét. A Szociáldemokrata pártban dúló harc a bal- és jobboldal között ennek az oszlopnak a teherbírást érinti. Népi demokratikus egészséges alapzatára, a munkásszövetség növekvő öntudatosodására mutat, hogy a Szociáldemokrata Pártban folyó küzdelemben a baloldal egyre nagyobb tört hódít, sőt ma már — nyugodtan állíthatjuk — döntő föltényben van.

Jelentős esemény volt ebből a szempontból a szociáldemokrata nagyipari munkásság állásfoglalása, becsületes osztályharcos politika követelése, a harmadik ut politikájának erőltetett visszautasítása, a munkásegység melletti határozott kiállás, a Szovjetunió békepolitikájának helyeslése és az a követelés, hogy a március elején megtartandó országos kongresszus olyan vezetőséget válasszon, amely ezt a politikát teszi magáévá. A nagyipari munkásság memorandumát aláírták az összes nagyobb ipari központok szociáldemokrata szervezetei. Ez az állásfoglalás megdönti azt a téves beállítást, hogy Budapest kultúrosainak szociáldemokrata munkássága Széliget és társait támogatná, egyben jelentős figyelmeztetés mindama szociáldemokrata vezetőknek, akik azt hiszik, hogy a magyar munkásegység útjáról.

A szegedi szociáldemokrata pártvezetvényben a pártválság

folyamán — ha szabad ezt a szót használni — határozatlanságnak és ingadozásnak voltunk a tanúi. A pártvezetőség nem tudott vagy nem akart egyértelműen állást foglalni a vitában. A külső megnyilvánulások során hallottuk Antalffy György helyettes polgármester megnyilatkozásait a szorosabb munkásegység és a következetes baloldali külpolitika mellett, ugyanakkor olvashattuk a Szegedi Népszavában Kéthly Anna elsőközponti beszédét, amelyben igyekezett elkendőzni a Szociáldemokrata Párt belső ellentétét és a vita kirobantásával az MKP-t vádolta meg. Ennek az ingadozásnak véletl véget — erősen reméljük — a szegedi szociáldemokrata vasutasok csütörtöki állásfoglalása. Határozati javaslatuk kimondja: »A február 5-én megtartott szegedi üzemvezetőségi és területi összehívott ülése magáévá teszi az 1948 január 1-én ismeretlenné vált fővárosi végrehajtóbizottsági határozatot. Örömmel üdvözljük a fővárosi üzemek és szakszervezetek vezetőinek a pestkörnyéki ipari munkássághoz intézett felhívását, amely egyhangúan megállapította, hogy a baloldali Szociáldemokrata Párt záloga annak, hogy minél előbb megvalósuljon a szocializmus. Kiméltelen elvi harcot követel a jobboldali gondolat és annak vezetői ellen.«

Örömmel üdvözljük mi is ezt a fejlődést a szegedi szociáldemokrata pártvezetvényben. Ilyen értelmű várakozásunkat fejezte ki Zöld Sándor elvtárs pártunk mult vasárnapi nagyszegedi konferenciáján is. Üdvözljük ezt az állásfoglalást azért is, mert önkritikával párosul és rámutat arra, hogy a szociáldemokrata vasutasok a közelmúltban hibákat is elkövettek ezen a téren. Nem kívánunk most ennek az önbírálatnak a lényegével foglalkozni, mégis szükséges itt leszögezni, hogy a baloldal győzelme a Szociáldemokrata Pártban akkor lesz teljes, a Szociáldemokrata párt akkor lesz egységes és erős, ha nemcsak elvileg, de személy szerint is felelőssé teszi a jobboldali szociáldemokratákat elkövetett hibáikért és minimális követelésekként állítja fel velük szemben az önbírálat végrehajtását.

A jobboldali elemektől megtisztított, egyértelműen a szoros munkásegység szellemében és kormányunk következetes békepolitikájával megerősített szegedi szociáldemokrata országosan is fontos szerepet tölthetnek be. Kongresszusi küldöttségekkel hozzájárulnak majd az egész magyar Szociáldemokrata Párt, a munkásegység és a népi demokrácia megerősítéséhez s ezután ahhoz is, hogy közelebb kerüljünk a munkásszövetség végcéljához, a szocializmushoz. Országunk mai helyzetében nyilván ez a legfontosabb politikai követelmény.

F. L.

A „tanulj többet“ gondolat jegyében zajlott le a szegedi egyetemi napok első része

Szeged egyetemi ifjúsága szombat két napra letette a tollat, ceruzát, hogy résztvegyen az egyetemi napokon... Így akartuk kezdeni beszámolóinkat, de örömmel tapasztaltuk, hogy a szegedi egyetemi napok programja nem az ünneplések hosszú sorából áll, hanem valóban azt a célt szolgálja, hogy egyetemünk fiataljait megvitassa problémáit, ezalatt is tanuljon, művelődjön, világosabban lásson. Ezt hirdette mindjárt az a felirat is, amely a nemzetiszínű zászlókkal díszített Ady-téri egyetem bejáratánál ötlött a szemünkbe: »Tanulj többet!« Ezt a gondolatot akarja tudatosítani az ifjúsághoz az egyetemi napok rendezője, azzal a másik két gondolattal együtt, amit a zsufozásig megtöltött nagy előadóterem falain olvashattunk még: »Arccal a társadalom felé!« és »Előre a diákautonómiaért!«

A Szegedi Egyetemi Ifjúsági Szövetség (SZEISZ) vezetői már korán reggel érkekeztekre ültek össze diákotthonukban Szalai Bélával, a Magyar Egyetemi és Főiskolai Egyesületek Szövetségének (MEFESZ) elnökével és a diákság legfontosabb kulturális, szociális kérdéseit beszélték meg. Tíz órára azután minden padlór, minden hely, de még a sorközök is megteltek a SZEISZ nagygyűlésére a nagy előadóteremben. Az egyetemi énekhar nyitotta itt meg a Himnusszal a gyűlést, majd Dávid Kata bölcsészhallgató, a SZEISZ elnöke köszöntötte a megjelenteket és felolvasta a MEFESZ-től, a MIOT-tól és a NÉKOSZ-tól kapott üdvözlő táviratokat.

A megnyitószavak után a nagygyűlés ünnepi szónoka, Veres Péter honvédelmi miniszter emelkedett szólásra. Bevezetőjében hangsúlyozta, azzal becsüljük meg legjobban magunkat, ha ezen a gyűlésen a nemzet legfontosabb sorskérdéseiről szölkünk. Előadásában ezért a földkérdésről beszélt részletesen.

Az egyetemi fiatalok nagy érdeklődéssel kísérték Veres Péternek legfőbbjük számára eddig ismeretlen területen mozgó előadását, amelynek végén arra kérte a jelenlévő fiatal egyetemi értelmiséget, hogy higgyen a munkában, a földben, az ében, de különösen a népben, a nemzetben.

— Kapesolódjon bele mindenki a magyar sorskérdésbe — mondotta —, a nemzet sorsának intézésébe, a jövő gondolatba, mert a demokrácia akkor válik boldoggá, ha a magyar nemzet túlnyomó többsége elevenen és minden nap foglalkozik a nemzet mindennapi és jövő sorsával.

Veres Péter előadását megköszönő hosszú tapersk után Szalai Béla, a MEFESZ elnöke szólalt fel. Említette az egyetemi fiatalok minden időszerű kérdését és kijelentette, az egyetemi ifjúságnak minél többet kell dolgoznia, tanulnia a hároméves terv szolgálatában, mert az a Kőr létesített itt napközi otthont

az egész nap munkában elfoglalt dolgozó szölk gyermekeinek. Kikindai Eivira mondott megnyitót, majd Levendél Lászlóné elvtársnő, a napközi otthon megszervezésének egyik tevékeny tagja hangsúlyozta, hogy a mai értelmiségi ifjúság igazi kötelességét akarták a napközi otthon létesítésével teljesíteni. A mai ifjúság igazi feladata ugyanaz minél több munka a népi demokrácia jobb életeléréséért. Dr. Batizfalvy János elvtárs, egyetemi tanár igérte meg ezután az orvosprofesszorok további támogatását, majd Dénes Leó elvtárs, polgármester mondott köszönetet a Medikus Körnek és a nagy segítséget nyújtó Apáthy István népi kollégistáknak. Végül Havalecz István elvtársnő az MNDSZ nevében az új, demokratikus tankönyveket nyújtotta át az iskola uttörő csapatának. Egyben megígérte, hogy ezután is támogatják a Medikus Kör szociális munkájában.

Fáklyás felvonulás

A kora délutáni órákban Veres Péter a Mórész Zsigmond kollégiumba látogatott el, ahol az oda összegyűlt népi kollégistákkal beszélgetett és a bekecsesbái Batizfalvy táncosport mutatót be népi táncokat. Délután 4 órakor a város-háza közgyűlési termében Losonczy Géza elvtárs, a Szabad Nép szerkesztője tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást. Erről lapunk más helyén számolunk be részletesen.

Este a központi egyetem aulájában az egyetemi tanács rendezett fogadást az egyetemi napokon megjelent vendégek részére. Ezen résztvett a közben megérkezett Ortutay Gyula kultuszminiszter is.

Résztvett a fogadáson az egyetemi napokra Szegedre érkezett szovjet küldöttség is Szmirnov kulturális vezetésével, valamint Gyám Imre főispán és Dénes Leó elvtárs, polgármesterrel az élen a város vezetői, továbbá Hamvas Endre megyéspüspök, valamint a pártok, társadalmi egyesületek és tudományos életünk képviselői. A Magyar Kommunista Pártot dr. Zöld Sándor elvtárs, országgyűlési képviselő és Komócsin Zoltán elvtárs képviselte.

Az egyetemen rendezett fogadás alatt Szeged demokratikus ifjúsága gyűlekezett a város-háza előtt, majd hosszú sorban ki-gyózá vonult fel az egyetem elé. A több ezer főnyi fiatal sor-raiban fáklyákkal a kezükben ott mentek a MaDISZ, NISZ, SzIM, FISZ, SZIT, NÉKOSZ tagjai, valamint a cserkészek, ut-törők és az egyetemi ifjúság nagy csapata. Közben ütemes kiáltások hangzottak fel: »Ifjúsági egységet!« — »Demokrata egyetemet!«

Az egyetem elé érve a Himnusz énekelték, majd az egyetem ablakából Ortutay Gyula kultuszminiszter szólt hozzájuk: — Amit mi megígértünk — mondotta a többi között —, azt ti valósítottátok meg a magyar jövőd számára. Veletek együtt kívánom a magyar nép felemelkedését a magyar szabadságért, tehát a magyar demokrácia jövődjéért. Eljen az ifjúság egysége! Eljen a magyar demokrácia!

Az ifjúság impozáns tömege ezután elénekelt a Kossuthnótát és még több népdalt a vendégek tiszteletére.

Szakasits Árpád nyilatkozott a Szociáldemokrata Pártban történt változásokról

Szakasits Árpád, a Szociáldemokrata Párt főtitkára, az egyik budapesti lapnak nyilatkozatot adott, milyen változások történnének a Szociáldemokrata Pártban. Nyilatkozata során a következőket mondta:

— Kétségtelen, hogy elvi vitát folytatunk és nem személyek ellen harcolunk. De az sem kétséges, hogy bizonyos politikai irányok szemé-lyeken keresztül jutnak kifejezésre s így a döntés elke-

rülhetetlenül érint személyeket, érinti egyes — s nem is kevés — ember eddigi szerepét.

Majd később így folytatta:

— Kétségtelen, hogy azok, akik eddig rossznak bizonyult politikai felfogást képviseltek, azok a kongresszus után, a megváltozott és kitisztított helyzetben sem magas, sem alacsonyabb funkcióban nem tölthetnek be irányító szerepet.

A köztársasági elnök aláírta a magyar-román barátsági szerződésről szóló törvényt

Tildy Zoltán köztársasági elnök február 7-én, szombaton aláírta a magyar-román barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződést becsikelyező törvény szövegét. Ily módon alig két héttel a ro-

mán kormányküldöttség látogatása után véglegesítettük ezt a nagyjelentőségű nemzetközi szerződést, amely a két nép sok évtizedes szembenállását a barátsággá formálta.